

هشدار امام!

«... دعوهای ما دعوای نیست که برای خدا باشد
... همه ما از گوشمن بیرون کنیم که دعوای ما
برای خدا است ما برای مصالح اسلامی دعوا
می کنیم ... دعوای من و شما و همه کسانی که
دعوا می کنند همه برای خودشان است...»

امام خمینی (ره) - صحیفه امام، جلد ۱۶ صفحه ۴۷۹

سپاهیِ جهانی فرهنگی

سال سی و سوم / شماره ۱

شماره مسلسل ۱۴۲۴

۲۰۰ تومان

نیمه اول فروردین ماه ۱۳۹۱

تهاجم فرهنگی غرب به دنیای اسلام

نوشته آیت الله محمد مهدی آصفی

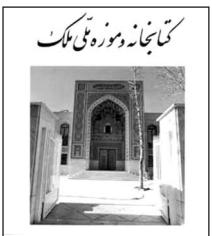

پیام تسلیت حضرت آیت الله
سبحانی و رئیس مجلس به
مناسبت درگذشت
حجت‌الاسلام والمسلمین
عقیقی بخششی

آشنایی با کتابخانه و موزه ملک

صفحه ۷

آیت الله تسخیری:
فعالیت مجمع جهانی
تقریب مذاهب اسلامی
در فضای مجازی
گسترش می یابد

تجلیل حجت‌الاسلام
رسول عصریان از
مرحوم حجت‌الاسلام
بخشایشی

آل خلیفه
در مسابقه کشتار مردم
از رژیم صهیونیستی
سبقت گرفت

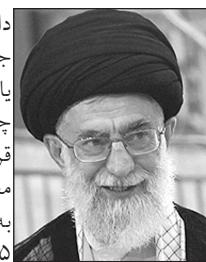

سید جمال الدین، پایه‌گذار
بیداری در جهان اسلام

اهدای گنجینه کم نظیر قرآن‌های خطی به موزه

آستان قدس توسط مقام معظم رهبری

دانست و افزود: در انتهای این قرآن
جمله کتبه حسین بن علی و نیز
یادداشت شاه اسماعیل صفوی به
مقام معظم رهبری به کتابخانه آستان
قدس رضوی، گنجینه ای کم نظیر
افرون بر ۸۰ نسخه قرآن خطی قرن
اول تا چهارده هجری قمری، از
جمله قرآن منسوب به دستخط
مبارک امام حسین (ع) که بر روی
موزه ملک کتابت شده نیز وجود دارد.
مبنی بر اینکه در آخر
ضمن اهدای این قرآن به کتابخانه آستان
قدس رضوی آن را دارای نفاست و پیش از
دانسته اند. وی اضافه کرد: در انتهای این قرآن
همچنین یادداشت هایی مبنی بر تاریخ تولد
ناصرالدین شاه قاجار، جلوس اول و دوم وی،
فوت محمد شاه قاجار و به صدارت رسیدن و
معزولی میرزا آقا خان به چشم می
خورد. رئیس سازمان کتابخانه ها، موزه ها و
مرکز اسناد آستان قدس رضوی، در ادامه
قرآنی به خط کاتب مسلمان هندی را از دیگر
نفایس این مجموعه دانست و خاطرنشان کرد:
کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی با دارا
بودن بیش از ۱۶ هزار و پانصد نسخه قرآن نفیس
خطی مربوط به قرون اولیه تاسده های اخیر به
عنوان بزرگترین و غنی ترین کتابخانه از
نظر تعداد و نفایس کتب اسلامی در منطقه
های منحصر به فرد این مصحف شریف
و جهان اسلام شناخته می شود.

در مجموعه ۱۴ هزار نسخه
کتاب خطی و چاپ سنگی اهدایی
یادداشت شاه اسماعیل صفوی به
مقام معظم رهبری به کتابخانه آستان
قدس رضوی، گنجینه ای کم نظیر
افرون بر ۸۰ نسخه قرآن خطی قرن
اول تا چهارده هجری قمری، از
جمله قرآن منسوب به دستخط
مبارک امام حسین (ع) که بر روی
موزه ملک کتابت شده نیز وجود دارد.

محمد هادی زاهدی خاطرنشان کرد:
یکی از نفیس ترین قرآن های این مجموعه،
قرآن منسوب به دستخط امام حسین (ع) متعلق
به قرن اول هجری قمری است که بر روی
پوست آهو و به خط کوفی به دست مبارک
امام حسین (ع) به کتابت درآمده است. وی
جداً اول طلای اوراق این قرآن را از پیشگی
های منحصر به فرد این مصحف شریف
علمیه بتوانند کار خود را انجام دهند.

و با یادآوری روایت امام صادق (ع) مبنی بر اینکه در آخر
الزمان صدای اسلام از قم به گوش جهانیان می رسد،
ابراز داشت: امروز از کشورهای مختلف و قاره های
متعدد جهان طلاب در شهر قم مشغول تحصیل و
فرارگیری علوم دینی هستند و اینها همه سبب گسترش
علم به سایر کشورهای جهان می شود.

این مرجع تقلید با اینکه قم باید الگو و نمونه
باشد، تأکید کرد: این شهر خاستگاه انقلاب اسلامی نیز به
شمار می آید، چنین شهری هم از نظر ظاهري و هم از
نظر باطنی باید به صورت کامل الگو و نمونه باشد.

حضرت آیت الله مکارم شیرازی بیان داشت:
خوبی است کارهای کارهای بسیار خوبی در استان قم انجام شده
است، اما هنوز تا رسیدن به نقطه ایده ال فالصله داریم و
دلیل آن این است که در زمان طاغوت به قم جفا زیادی
شد و ما باید این مسائل را جبران کنیم.

این مرجع تقلید با تاکید اینکه کم مددستگاه های
اجرایی استان باید با حوزه علمیه همکاری داشته باشند،
ابراز داشت: حوزه برای همه کار می کند، من یک زمان
این شهرک طلاب در قم کمک کنید چراکه حوزه
بسیاری از نیازهای نظام راتامین می کند و حوزه به نوعی
از نظام طلبکار است.

حضرت آیت الله مکارم شیرازی با اینکه باید به
ریزی کنید باید توجه داشته باشید که قم چه جایگاهی
دارد، قم مرکز مهم ترین حوزه علمیه جهان است و مراکز
متعدد علمی و پژوهشی در این شهر مشغول فعالیت و
کارهای علمی هستند.

حضرت آیت الله مکارم شیرازی با اینکه کارهای
انجام شده مهم ترین و بهترین سند حقانیت نظام مقدس
اسلامی است، ابراز داشت: در مقابل افراد منفی باف که می
گویند انقلاب چه کاری انجام داده است، این اقدامات سند
خوبی است و ضرورت دارد با استفاده از ظرفیت رسانه ها
و وسائل ارتباط جمعی اطلاع رسانی مناسبی در این راستا
صورت گیرد تا بایث مکارم شیرازی بیش از پیش مردم شود.

وی در ادامه سخنان خود خطاب به مدیران استان
گفت: برای اینکه راجع به قم تصمیم بگیرید و برنامه
ریزی کنید باید توجه داشته باشید که قم چه جایگاهی
دارد، قم مرکز مهم ترین حوزه علمیه جهان است و مراکز
متعدد علمی و پژوهشی در این شهر مشغول فعالیت و
کارهای علمی هستند.

وی خدمت در قم را افتخار و توفیقی بزرگ دانست

تهاجم فرهنگی غرب به دنیای اسلام

نوشته آیت الله
محمد Mehdi Asfari

۶- اخلاق و آداب و بسیاری امور دیگر کمر همت بستند و مبارزه ای عملی را آغاز کردند. جماعتی از برنامه ریزان، دانشمندان و ادبیان کشورهای مختلف اسلامی نیز در جرگه همین حاکمان بودند که به صورت آشکاری به غربی کردند مسلمانان، و استگاهی دنیای اسلام به گوشاله [سامری] غرب و جدایی کامل امت اسلامی از گذشته و تاریخش و محویت تام و تمام از تمدن و میراث هایش گرایش نشان می دادند.

پیشگامان غرب گرایی از متفسران و نویسندها
در عرصه دعوت به غرب گرایی و افتدن به دامن تمدن غربی، نویسندهان و ادبیان ظهور کردند که این دعوت را با کتاب‌ها، نوشته‌ها و آثار

درست در مرحله‌ای که دولت عثمانی نزدیک به سقوط بود و پس از آن، در صحنه سیاسی دنیا اسلام، حاکمان و رژیم هایی به قدرت رسیدند که به شکل آشکاری نسبت به جدایی دنیای اسلام از ریشه‌های فرهنگی اش و ارتباط با غرب و تمدن غربی تحت شعار تجدد، مدرنیسم، تحول و پیشرفت گرایش نشان دادند. در اینجا تعدادی از این زمدمداران را نام می بینیم:

کمال آتاورک
مصطفی کمال آتاورک پس از ساقط کردن دولت عثمانی، از سال ۱۹۲۳ تا ۱۹۲۸ م، زمام حکومت را در ترکیه به دست گرفت.
رضا پهلوی
شاه ایران از سال ۱۹۲۵ تا ۱۹۴۱ م، سه سال پس

و امت از حالت و استگاهی فرهنگی به حالت عدم خواهد ماند و پس از آن نسبت به منافع استکبار و مرکزهای نفوذش در دنیای اسلام تا دیرزمانی، واهمه ای به دل راه خواهد داد.

از اینجاست که نفوذ در این امت به آسانی صورت خواهد گرفت و انواع سلطه‌ها و سیاست هارا خواهد بذیرفت و دشمن بر ثروت‌ها، خشکی ها و دریاها یش دست تجاوز دراز خواهد کرد. برای آنکه امت از هر محتوای فرهنگی و ادای رسالتی خالی شود و از سوابق، میراث‌ها و تمدنش به طور کامل قطع رابطه کند، به ناچار باید این پل های ارتباطی که امروزش را به دیرباز و میراث‌ها و تمدنش پیوند می‌زند، تخریب شوند. به منظور

ما در این نوشتار در پی پاسخ به این و پرسش بنیادین هستیم که استکبار از چه رو چنین موضع گیری تحریبی را در برابر فرهنگ و تمدن ما بروز می‌دهد؟

این، پرسش خوبی است. بی‌گمان برای طراحان دستگاه‌های نبرد استکباری، تمدن اسلامی ما اهمیتی ندارد و برای آنان مهم نیست که جانشینی برای این تمدن مطرح کنند و اصلاً آنان سفیران فرهنگ و تمدنی نیستند که بخواهند به تخریب تمدنی بیندیشند و تمدن دیگری را به جایش بنشانند، بلکه جویندگان ثروت و لذت‌اندو جمع کنندگان طلای زرد و سیاه.

هر کس که شرق و غرب را می‌شناسد، بی‌هیچ مناقشه‌ای بدین حقیقت واقف است. بگذریم

حسن تقی‌زاده

قاسم امین

احمد خان

ضیاء کوک آلب

طه حسین

ادبی خود تقویت کردند. مادر اینجا به برخی از این اشخاص اشاره می‌کنیم تا فرزندان این نسل، حجم توtheon ای را که رهبران کفر و استکبار بر ضد امت اسلامی و فرهنگ و تمدنش پیش از این نسل تدارک دیده بودند، بشناسند.

طه حسین و دعوت به غرب گرایی
در دنیای عرب تعدادی از نویسندهان در این عرصه ظهور کردند که طه حسین بارزترین آنهاست، نویسنده معروف مصری که تکیه گاه ادبیات عرب لقب گرفت.

طه حسین نسبت به تمدن غربی، اشتیاق زیادی از خود نشان می‌داد تا جایی که به کشورش، مصر بازگشت و مردمش را به جدایی از تمدنشان (تمدن اسلامی) و پدیداش تمدن غرب و فرو افتدان در دامن آن، از خوب و بد و تلح و شرینش فراخواند.

وی در کتاب "مستقبل الثقافة في مصر" نوشته است:

"زنگی مادی [مردم] ما در میان اقشار پردرآمد، اروپایی خالص است و در بین طبقات دیگر بر اساس اختلاف قدرت افراد و گروه‌ها و جایگاهشان از ثروت و تمکن مالی، نسبت به زندگی اروپایی قرب و بعد پیدا می‌کند. معنای این حرف این است که ایله آل‌ها و ارزش‌ها در زندگی مادی مردم [مصر]، همان ایله آل‌ها و آرمان‌های اروپاییان در حیات مادی شان است.

زنگی معنی مادی، در تمام شکل‌ها و رنگ هایش اروپایی خالص است. نظام حکومتی ما اروپایی صرف است که آن را بی‌هیچ ابا و تردیدی از اروپاییان گرفته ایم. اگر از این جهت نسبت به چیزی بر خودمان ایجاد بگیریم بی‌گمان از جهت تأخیر و درنگ ما در انتقال نظام حکومتی و شیوه‌های حیات سیاسی است که اروپاییان دارا هستند. ما بنیان‌ها و برنامه‌های تعلیم و تربیت را از

از سقوط دولت عثمانی قدرت را به دست گرفت.

امان الله خان
پادشاه افغانستان از سال ۱۹۱۹ تا ۱۹۲۹ م از اروپا دیدن کرد و بعد از ۱۹۲۷ م، یعنی پنج سال پس از سقوط دولت عثمانی به شدت به غربی ساختن افغانستان توجه نشان داد که این امر منجر به سقوط فرارش به اروپا شد.

مشهور است که این سردمداران نسبت به غرب تمایل شدیدی از خود نشان می‌دادند و تلاش می‌کردند در اسرع وقت اساس و نشانه‌های تمدن اسلامی و موجودیت سیاسی اسلام در جهان را نابود و تمدن غربی را در کشورهای خود مستقر سازند و رژیم‌های کوچک منطقه‌ای و ناسیونالیستی را جانشین دولت اسلامی کنند.

در این برده از تاریخ سیاسی معاصر، پدیده هایی رخ داد که هر یک در ایجاد شکاف در دنیای اسلام سهمی دارند. یکی قرارداد سایکس-پیکو (۱۹۱۶ م) است که دنیای اسلام را به چند رژیم تقسیم کرد و دیگری " وعده بالغور" (۱۹۱۷ م) که به ایجاد رژیم صهیونیستی در فلسطین انجامید.

ساده انگاری است اگر تصور کنیم این حوادث، بی‌هیچ نقشه‌قابلی و به طور تصادفی با هم جمع شدند و باز ساده لوحی است که خیال کنیم این سران کسانی بوده اند که برای پیشرفت علمی، اقتصادی و نظامی مملکتشان کار می‌کرده اند و تلاششان در جهت وارد کردن صنعت و تخصص های علمی پیشرفت به کشورشان بوده است.

این سردمداران به بهانه تحول، دُگرگونی و مدرنیسم به نابودی ۱- خط و حرف عربی، ۲- زبان فصیح عربی، ۳- حجاب [اسلامی]، ۴- حکم و قضاؤت شرعی، ۵- حدود الهی در حلال و حرام

جامه عمل پوشاندن بدین تصور استکبار جهانی رویکردی به سوی تخریب این پل‌ها و قطع حال از گذشت، در پیش می‌گیرد. در حیات سیاسی و فرهنگی معاصر ما، فصول جایت و مصیبت این چنین رقم می‌خورد.

نشانه‌های حرکت غرب گرایی یا تخریب فرهنگی

در اینجا به نشانه‌های حرکت غرب گرایی یا فرهنگی زدایی می‌پردازیم تا این نسل - نسل افقل - نسبت به نقشه‌های وحشت‌ناکی که غرب به صورت خاصی در حال پیاده کردن آن در این برده از زمان در دنیای اسلام است، آگاهی حاصل کند.

دغدغه بزرگ غرب در گذشته، معحو دولت عثمانی در دنیای اسلام و نابودی کامل آن بوده است. دولت عثمانی - به رغم همه نقاط ضعف آشکارش - محور سیاسی، نظامی و اقتصادی نیرومندی در منطقه محسوب می‌شد که در برابر مطامع غرب در دنیای اسلام ایستاده بود.

سرانجام در سال ۱۳۴۲ ق ۱۹۲۲ م، غرب می‌داند که امت اسلامی در برابر هر بیگانه مداخله گر و هر نفوذ و سلطه ای خواهد ایستاد و به این نکته واقف است که منشأ این پایداری، دین، فرهنگ و تمدن مسلمانان است و امکان ندارد آنها بر گنجینه ها و ثروت‌های مسلمانان دست درازی کنند، مگر آنکه از پیش، فکر و اندیشه فرزندانشان را تسخیر صاحب اختیار چیز دیگری نبود.

در این هنگام غرب نفس راحتی کشید و صحنه سیاسی منطقه اسلامی از وجود چنین نیروی پرنفوذی خالی شد. در نتیجه، غرب حرکت غرب گرایی و فرهنگ زدایی را در منطقه اسلامی در سطح گستردۀ ای آغاز کرد، حرکتی که در دنیای اسلام از قبل نیز وجود داشت، ولیکن پس از سقوط عثمانی به طور چشمگیری در همه بخش‌ها سیر صعودی را در پیش گرفت.

از ساده‌اندیشانی که تصور می‌کنند غرب سرمایه داری و شرق کمونیستی نقشی انسانی در حیات ما ایفا می‌کنند! به راستی، غرب و شرق با تخریب فرهنگی در زندگی این ملت و انهدام پل‌ها و بر کنند ریشه‌ها به دنبال رسیدن به چه مصالح و منافعی هستند؟ به نظر ما این قضیه نیز به علاقه‌انها به جمع کردن طلای زرد و سیاه باز می‌گردد.

بی‌گمان، ریشه‌های فرهنگی، توان مقابله با غارت و هجوم نظامی، فکری، سیاسی یا هجوم به منظور غارت مال یا سخن فرهنگی را به امت می‌بخشد و این، خاصیت فرهنگ ریشه دار در امت است.

بنابراین تا هنگامی که امت با پیشینه و فرهنگش در ارتباط و به شخصیت تاریخی و فرهنگی اش آگاه باشد، با هرگونه هجوم و اشغال و سوءاستفاده ای مقابله می‌کند و در برابر نفوذ سیاسی و فکری بیگانگان خواهد ایستاد.

غرب به منظور تحمیل سلطه و نفوذش بر مسلمانان به سوی جهان اسلام آمد تا به غارت و چاول همه جانبه اش دست یازد. دنیای غرب می‌داند که امت اسلامی در برابر هر بیگانه مداخله گر و هر نفوذ و سلطه ای خواهد ایستاد و به این نکته واقف است که منشأ این پایداری، دین، فرهنگ و تمدن مسلمانان است و امکان ندارد آنها بر گنجینه ها و ثروت‌های مسلمانان دست درازی کنند، مگر آنکه از پیش، فکر و اندیشه فرزندانشان را تسخیر کرده باشند و همچنین امکان ندارد راهی به سوی ثروت‌های مسلمانان بگشایند، قبل از آنکه راه ما را نسبت به فرهنگ، رسالت و میراث‌های ماسد کنند.

طراحان نقشه‌های استکباری، بر تمام این حقایق واقف و برای رفع این مشکل و از بین بردن این استقامت و مقاومت با تمام جذب در تلاش اند. بی‌محتواسازی فرهنگی

زمانی که این بی‌محتواسازی کردن فرهنگی رخ دهد

غرب حامی اندیشه‌های تکفیری در عربستان است

یک کارشناس سیاسی مصری با اشاره به حمایت های گسترده غرب از آل سعود تاکید کرد که عربستان از طریق اشاعه اندیشه های وهابیت تکفیری و تندره که مخالف را به رسمیت نمی شناسد؛ سعی دارد در کشورهای عربی نفوذ کند.

اسامه الدلیل "ریس بخش امور بین الملل موسسه عربی الاهرام" در گفت و گو با شکه خبری العالم اظهار داشت: گزارش اخیر سازمان حقوق بشر، عربستان را در راس کشورهای ناقض حقوق بشر قرار می دهد و این به معنی در کوهه افتادن خیاط است. وی تاکید کرد: رژیم آل سعود همواره در جنگ های خود با دیگر نظام های جمهوری در جهان عرب از موضوع حقوق بشر به عنوان حریه ای به منظور تحمیل رویکرد خاصی از اسلام سیاست زده و اندیشه های وهابی بر آن کشورها بهره می برد.

وی افزود: تلاش های رژیم آل سعود در این مجال در لیبی، تونس و مصر آشکار بوده است. آن ها همچنان تلاش مذبوحانه ای برای مسلح کردن طرفداران تفکر وهابی در سوریه کردند. الدلیل اظهار داشت: اکنون سوال این است که واکنش عربستان چه خواهد بود اگر کشورها، از این گزارش سازمان ملل به عنوان بهانه ای برای مسلح کردن مخالفان نظام در عربستان بهره گیرند؟

کارشناس سیاسی مصری تاکید کرد: وزیر خارجه سعودی مسلح کردن تمام ملت سوریه را خواستار شده بود بنابراین به وضوح می توان گفت که نفاق ویژگی بارز سیاست خارجی آل سعود است.

وی افزود: غرب برای حفظ منافع نفتخود و تامین صادرات نفتی عربستان به کشورهای غربی بر جایت های رژیم آل سعود و نقض حقوق بشر در این کشور سرپوش می نهاد و اهمیتی به زندگی مردم در عربستان و آزادی ها و دموکراسی در این کشور نمی دهد. ریس بخش امور بین المللی موسسه عربی الاهرام خاطر نشان کرد: در زمان حاضر اعتراض و آزادی خواهی در عربستان سعودی به حقیقت و واقعیتی غیرقابل کتمان تبدیل شده است و رژیم حاکم هیچ راهی جز پذیرش مطالبات مردم ندارد.

الدلیل در پایان درباره تلاش غرب برای فتنه انگیزی طائفی میان شیعیان و سنی ها از طریق گروه های تکفیری مورد حمایت عربستان سعودی و قطره هشدار داد و تاکید کرد که تفکر وهابی بر اساس نفع مخالف و ترویج تندروی استوار است.

آل خلیفه در مسابقه کشتار مردم از رژیم

صهیونیستی سبقت گرفت

نتایج یک گزارش حقوقی حاکی از آن است که میزان استفاده رژیم آل خلیفه از بمب های خفه کننده و سمعی از آغاز انقلاب بحرین بیش از میزان استفاده رژیم صهیونیستی از زمان آغاز انتفاضه سوم تاکنون است.

یک گزارش حقوقی که "علی احمد" فعل حقوق بشر از لبنان آن را تهیه کرده است، نشان می دهد که میزان بمب های دودزای خفه کننده ای که نیروهای رژیم آل خلیفه از زمان آغاز انقلاب بحرین استفاده کرده اند، بیش از استفاده نیروهای اشغالگر اسرائیلی از زمان آغاز انتفاضه سوم تاکنون بوده است.

در این گزارش آمده است: نیروهای اشغالگر اسرائیلی معادل سه تا چهار بمب در روز برس ملت فلسطین می ریزند و این در حالی که است که میانگین بمب های دودزای خفه کننده و بمب های گازی سمعی که رژیم آل خلیفه استفاده می کند، در روز نزدیک به ۳۵ بمب در مناطق مختلف بحرین است.

براساس این گزارش، ایالت متوجه آمریکا منبع مشترک این بمب های کشنه است. این بمب های حاوی مواد سمعی است که به سرعت هوشیاری شخص را از بین می برد و در سیاری از حالات منجر به مرگ بر اثر خنگی می شود. این بمب ها تاکنون جان دهها انقلابی و کوکد را گرفته است.

بنابر گزارش الكوثر، این گزارش می افزاید: نیروهای امنیتی بحرین و یا نیروهای سپر جزیره مردم را بدون هیچ رحم و شفقتی می کشند و تگاه نمی کنند که آنها در این سرزمین همکاری داشته اند و اینجا وطن آنها است.

علی احمد در گزارش حقوقی خود آورده است که رسانه های بزرگ در جهان عرب رژیم آل خلیفه را حمایت می کند و برخی علمای دینی نیز با صدور فتوحایی تظاهرات را تحریم می کنند و به تکفیر مذاهب اسلامی دیگر می پردازند.

نوشته است: "... این همان دردی است که باید به درمانش اقدام کنیم و دارویی برای آن نیست مگر آنکه فرزندانمان را بر اساس شناخت جوانب تمدن غرب و آگاهی نسبت به اصول و فروع و آثارش تربیت کنیم. آنگاه اروپاییان منتقل کردند، از این رو مانیز جرئی

از تمدن غربی هستیم و در آن سهم داریم."

ضیاء کوک آلب درباره علل وابستگی به تمدن غرب و اینکه چنین چرخشی به سمت چشم ما آشکار خواهد شد و ارزش تمدن غربی را خواهیم شناخت و به یقین در

خواهیم یافت که محال است کمترین اصلاحی در حال و روز ما صورت گیرد مگر آنکه بر اساس دانش جدید یا ادبی محکوم

مختلف انسان ها خواه مادی یا ادبی محکوم قدرت علم است، از این رو می بینیم مردم

متمند با همه اختلاف هایی که در نژاد، زبان،

دین و وطن دارند، در شکل و اداره حکومت،

محاکم، نظام خانوادگی و شیوه های تربیت خانواده، زبان و نوشтар، اصول و شیوه ها و در

بسیاری از آداب و رسوم ابتدایی و ساده مثل شیوه لباس پوشیدن، احوال پرسی، خورد و خوراک و... شباهت های زیادی به یکدیگر

دارند. این آن چیزی است که ما را وارد کرد

تا به اروپاییان مثل بزیم و تقلید از آنان را تحسین و دیده هارا متوجه زن اروپایی کنیم.

سید حسن تقی زاده

سید حسن تقی زاده از رهبران حركت مشروطه در ایران است. این حركت در او اخر حکومت خاندان قاجار به منظور مبارزه با استبداد قاجاریه و پرپایی دموکراسی قریب به اسلام یا در دایره اسلام شکل گرفت و اگر رویکرد فکری تقی زاده به جدایی دین از سیاست و برقراری دموکراسی غربی بیگانه از اسلام نبود، وی از سردمداران حركت مشروطه محسوب می شد. وی معتقد بود که

غرب در قله ارزش های انسانی از راه راراد.

در دوره دوم فعالیت مجلس شورای ملی، تقی زاده با همکاری برخی از دوستاش، حزب دموکرات یا فرقه دموکرات نخستین حزب سیاسی در ایران بود که روابط گرم و دوستانه ای با بریتانیا داشت و عمل انجلستان در شهرها هدواران خود را به عضویت در این حزب تشویق می کردند. از مهم ترین اصول اولیه پذیرفته شده در این حزب، جدایی دین از سیاست و عدم دخالت علمای دین در سرعت شگرفی حركت به عنوان ترقی را آغاز کردند. این حقیقت برای اثبات این نکته که تمدن غربی تها شاهراه پیشرفت و ترقی دست کفايت می کند.

سید احمد خان

احمد خان یا سید احمد خان متقی دهلوی (۱۲۳۲ ق / ۱۳۱۵ ش) از چهره های علمی - اسلامی هند و مؤسس دانشکده انگلیسی محمدی، در سال ۱۸۷۵ م است.

چنان که خودش می گوید این دانشکده را به شاغل به امور اسلامی نباشد. تقی زاده از مهم ترین نظریه پردازان حزب دموکرات و از

روهیان مجلس شورای ملی بود. به رغم آنکه در آغاز زندگی سیاسی خود مبین به عمامه

و از فارغ التحصیلان مدارس دینی محسوب می شد، معتقد به ضرورت فرو افتدان در دامان غرب و پذیرش اسباب تمدن غربی بود.

وی در این باره نوشتۀ است: "مسلمان ها باید در پذیرش تمدن غربی به طور کامل از خود رغبت نشان بدهند تا در

عنوان آخذ تمدن خارجی" در سال ۱۳۴۰ ش در باشگاه مهرگان ایراد کرد.

او در مقاله ای که در شماره هفتم، سال ۱۹۲۰ م در مجله کاوه از وی به چاپ رسید، به وجود ریشه های فرهنگی برای ما در تاریخ،

تشکیک کرده است. رویکردها و تمایلش به غرب گرایی از عواملی است که موجب شد دو

تن از مراجع تقلید نجف اشرف به اخراج وی از مجلس شورای ملی و تبعیدش حکم کنند و همین امر باعث شد تا از ایران خارج شود.

وی پس از سقوط خاندان قاجار و استیلای رضاخان پهلوی بر حکومت ایران به کشور بازگشت.

این دوره (قدیم)، عصر توخش محسوب می شده... و در زمان های بسیار متأخر ترک های مسلمان، این تمدن را ترقی دادند و به اروپاییان منتقل کردند، از این رو مانیز جرئی

از تمدن غربی هستیم و در آن سهم داریم."

ضیاء کوک آلب درباره علل وابستگی به تمدن غرب و اینکه چنین نتیجه می گیرد:

تمام اینها دلالت بر این دارد که در این دوره جدید، قصد آن داریم تا هر روز

قدرتمندتر از روز پیش به اروپا متصل شویم تا آنکه در لفظ، معنا، فرم و محتوا جزئی از آن شویم.

مسئله نزد طه حسین روشن است و در آن هیچ تردیدی نیست. وی مارا به گردآوری آنچه غرب در آن به رشد و ترقی دست یافته،

از علم و صنعت و تکنولوژی و هنر و معماری فرا نمی خواند، بلکه به پیروی از غرب در همه امور و جدا شدن همه ما به طور کامل از

تاریخ و تمدن و سالمندان دعوت می کند تا در لفظ، معنا، فرم و محتوا نسخه بدل غرب باشیم و چنان که طه حسین می گوید، شایسته است دیدگاه، تصویر، ارزیابی و حکومت هم

نزد ما اروپایی باشد.

ضیاء نوشتۀ است: "ممکن است مردمی با دین های مختلف، تمدن واحدی داشته باشدند. همچنان

باشیم که اروپاییان هستند و ابه گمان ایشان با دید و درک و برداشت و ارزیابی نیز چنان باشیم که اروپاییان هستند و ابه گمان ایشان باشیم که پسندیده است که در تمام امور فرهنگی و

واقعیات آن به تبعیت از اروپاییان پردازیم. حتی در شیوه های زندگی اوانواع ارتباط های اجتماعی و اقدامات و کارهایی که مورد پسند آنها نیست.

اگر این حرف ها از بزرگ ادبیات عرب درست نمی دانی و باور نداری، پس با من سطوری چند از مستقبل الثقافة في مصر" را بخوان.

بر ما واجب است که به شیوه اروپاییان و در راه آنان حركت کنیم تا همایان و شریکان آنها در تمدن باشیم؛ از خوبی ها و بدی هایش، از شیرینی ها و تلخی هایش و آنچه را که پسندیده است و آنچه را که ناپسندیده است، کفایت می کند با عیش را می گوییم. به اروپایی اعلام کنیم که ما هر چیز را

چنان می بینیم که او می بیند و چنان ارزیابی می کنیم که او از گذردی در امور چنان

حکم می کنیم که او حکم می کند. از طه حسین می گذریم و به دانشمند دیگری از ترکیه اسلامی می پردازیم:

ضیاء کوک آلب

وی از سردمداران دعوت به غرب و غرب گرایی و بنیانگذار اصول نظری دولت در ترکیه جدید است و چنان که کشیش

امریکایی، هارولد اسمیت می گوید:

ضیاء کوک آلب از نخستین سردمداران بریند از تمدن اسلامی و فرو غلتیدن در دامن

غرب است. نویسنده نهادی سید ابوالحسن ندوی نوشتۀ است: "ضیاء کوک آلب با تمام

قوت و صراحت ترکیه را به جدایی از پیشینه نزدیکش و شکل دهنی محسوب شودند."

امحمد خان در کتاب احکام طعام اهل الكتاب مردم را به همانندی بالگلیسی هادر راه

و رسم زندگی و عرف و عاداتش تشویق می کنند.

قاسم امین

قاسم امین از داعیه داران برنهنگ و رهایی از حجاب اسلامی است که به

وابستگی به فرهنگ غرب و پذیرش آن به هر قیمتی دعوت می کرد و مذکوب و عاشق این فرهنگ بود. وی در کتاب "المرأة الجديدة"

سید جمال الدین، پایه‌گذار بیداری در جهان اسلام

طرق گوناگون به اصلاح می‌پرداخت و سعی در گسترش حرکت آزادیخواهانه خود داشت. مؤلف مجموعه کتابهای "حرکتهای اسلامی معاصر" یادآور شد: سید در مقابل چه باید می‌کرد؟ به نظر او، نخست باید با استبداد حاکمان زورگو مبارزه می‌شد. این مبارزه را هم باید روشنفکران و علماء انجام می‌دادند. روشنفکران متاسفانه اغلب در جناح قدرت و یا حزب حاکم بودند و علماء به علت سوء تعبیری که از مبانی اسلامی به عمل می‌آوردند اغلب در مسائل سیاسی دخالت نمی‌کردند. نخستین مسئله سید این بود که علماء وارد میدان کند و حقایق را بر آنها روشن کند. راه اساسی این مبارزه آن بود که سید تحرکی در محافل مذهبی به وجود بیاورد. سید می‌گفت اسلام منهای سیاست معنا ندارد. هدف درین بود که علماء با درک این موضوع مردم را آگاه سازند. این مسئله؛ یعنی ارتباط سیاست با دین را سید به عنوان یک واجب شرعی هم مطرح کرد. لذا، ورود یک فرد به فعالیتهای سیاسی بعد مذهبی هم پیدا کرد.

وی افزود: اگر مردم و علماء طبق وظایف شرعی باید در مسئله جاری مملکت خود دخالت می‌کردند، خواهی نخواهی با فساد و عوامل آن آشنا می‌شوند و با آنها مبارزه می‌کردن. نتیجه این مبارزه طرد حکومت استبدادی و مستبدان بود. نمونه‌ای از نتایج اقدامات سید را ما در ترور ناصرالدین شاه می‌بینیم. میرزا رضا، از مریدان سید، به منظور ریشه‌کن کردن فساد به ترور ناصرالدین شاه می‌پردازد. وقتی از میرزا رضای کرمانی بازجویی به عمل می‌اید که اگر نخست وزیر به تو ظلم کرده بود، تو چرا شاه شهید! (ناصرالدین شاه) را ترور کرده؟ میرزا رضا در جواب می‌گوید: من دیدم اگر نخست وزیر را اعدام کنم، تغییری در مملکت ایجاد نمی‌شود برای این که ظالمی که حاکم است شخص دیگری را نصب می‌کند. برای ریشه‌کن کردن منشأ فساد اصل و ریشه فساد را زدم. سید مردم را به اسلام نخستین به دور از خرافات دعوت می‌کرد. در این زمینه، نخست قرآن را مطرح می‌کند و این که باید درین مردم رواج پیدا بکند. این پژوهشگر تاریخ ادامه داد: از سوی دیگر، وی مردم را دعوت به فراگرفتن علم و دانش می‌کرد. سید در خطابه‌ها و نوشته‌های خود همیشه مردم را دعوت می‌کرد که از علوم و فنون جدید آگاه شوند و خود را همتای مردم عصر خودشان پیش ببرند. مسئله شناساندن اسلام راستین مسئله اساسی برای سید بود؛ احیای اسلام به عنوان دین علم و عمل، مبارزه با جهل و خرافات، دین امر به معروف و نهی از منکر، دین عزت و سرپلندی. وقتی شخصی در این دین پرورش یافت، زیر بار حکام مستبد نمی‌تواند زندگی بکند. سید در مبارزه با استعمار متوجه همه جهات آن و به ویژه متوجه تهاجم فرهنگی آن بود.

خسروشاهی درمورد اینکه چرا سید به چارچوبهای فراتر از چارچوبهای ملی نگریست هم اظهار داشت: سید اسلام را به مثابه یک ایدئولوژی جهان‌شمول و فراگیر می‌شناخت. بنابراین، وقتی یک ایدئولوژی مطرح می‌شود، فقط یک هویت سیاسی برای آن نمی‌توان قائل شد. او به اسلام به عنوان یک اندیشه کامل، که دارای هویتی جامع‌الاطراف است، معتقد بود. اگر سید اسلام را فراتر از چارچوبهای ملی می‌شناخت، ناشی از درک صحیح او از واقعیت اسلام بود.

حساسیت سید نسبت به مسائل فکری و عقیدتی بوده است.

این پژوهشگر تاریخ درمورد اینکه آیا جنبش‌های اسلامی قرن اخیر در خارج از ایران متاثر از اندیشه‌های سید بوده هم اذعان داشت: تردیدی نیست که سید به قول شهید آیت الله مطهری "سلسله جنبان نهضت‌های اسلامی یک قرن اخیر" است تا آن‌جا که ما به تاریخ هر کشوری و هر حرکتی که در یک قرن اخیر به وجود آمده نگاه کنیم، می‌بینیم که رهبری آن به عهده یکی از شاگردان یا هواداران فکری سید بوده است و این تأثیر کم و کوچکی نیست و البته بررسی چگونگی

یا وابستگی‌های سنتی به افکار پیشینیان. وی بعد از تحصیل مقدماتی در ایران به نجف رفت و در محضر عالم بزرگوار شیخ مرتضی انصاری با اسلام اصیل آشنا شد. ثمره این شناخت آن بود که وی به تفسیر قرآن و احکام جهادی آن پرداخت. در نوشته‌هایی که از او به جا مانده، از جمله "رساله نیچریه" وی بایان فلسفی خود و با تکیه بر قرآن و حدیث سعی دارد که به گسترش تفکر اسلامی کمک کند.

و بی تردید: اسلام عامل اصلی حرکت سید در راستای اهداف او بود. از نظر سید، اسلام به صورت ظاهری باقی مانده بود؛ او شاهد آن بود که اسلام راستین حاکم نیست و می‌دانست که انجام یک سلسله اعمال فردی حاکی از حاکمیت اسلام نیست. درک وی از اسلام مجموعه‌ای بود که به همه مسائل جامعه نظر داشت و از همین رو او در مبارزات ضد استعماری و ضد استبدادی گام نهاد.

استاد همچنین در مورد زندگانی

پر جنب و جوش سید، درین که وی در عرصه عملی قویتر و موفق تر از عرصه فکری و اندیشه بوده است هم تصریح کرد: سید در عرصه اندیشه پویا و فعال بود. در آن زمان، مشکلات جهان اسلام پیدایش خرافات در مذاهب گوناگون اسلامی، پیدایش تفکر مادیگری در شیوه قاره هند، پیدایش اندیشه‌های ضد فلسفی و ضد اشراق و ضد عرفان در مصر، تحکیم پایه‌های جمود فکری در مقرب خلافت عثمانی در استانبول، و تحکیم پایه‌های استبداد سیاسی در ایران بود. در آن شرایط، متفکران در مقابله با این مشکلات به چند دسته تقسیم می‌شدند؛ گروهی معتقد به استفاده از تمدن غرب بودند، افرادی مثل طهطاوی در مصر یا شبیلی شمیل در سوریه خواهان آن بودند که با استفاده از تمدن غرب باشد و می‌خواهند غرب باید ضعفها و مشکلات را برطرف ساخت.

استاد خسروشاهی که کتاب نامه‌ها و اسناد سیاسی تاریخی سید جمال حسینی را منتشر ساخته است ادامه داد: هدف سید از طرح این شعار مبارزه با نفوذ استعمار و مقابله با امپریالیسم بود؛ هدفی که در سراسر عمر خود آن را دنبال کرد. با توجه به نقشی که سید در بیداری امتها و آگاه ساختن علماء و مردم در بالاد اسلامی داشته است، باید او را پایه گذار حرکت بیداری در جهان اسلام بدانیم. سید به هرجا که می‌رفت با زبان آن کشور آشنا می‌شد. وی مستقیماً با مردم سخن می‌گفت و یا به تدریس می‌پرداخت. برای مثال، وی در الازهر به تدریس پرداخت و شاگردانی مثل شیخ محمد عبده را تربیت کرد؛ عبده بعداً مفتی مصر شد. سید با قدرت بیان و منطق قوی و شخصیت بر جسته علمی ای که داشت به راحتی در همه مجتمع نفوذ می‌کرد. آگاهی و شناخت سید همراه با شجاعت و بی توجهی به زندگی مادی و نپذیرفتن هدایا و همراه با ارزش‌های والای انسانی بود.

و همه این مزیت‌ها، توانسته بود از سید رهبر فکری آزادیخواهی بسازد که توانایی پاشیدن بذر آگاهی و بیداری را در بین امتها داشته باشد. به همین علت است که در یک قرن اخیر هر کجا نشانه‌ای از مبارزه و حرکت اسلامی می‌بینیم نقش مستقیم یا غیرمستقیم اور امشاهده می‌کنیم.

استاد خسروشاهی درمورد نقش فعل و توانایی سید در ایجاد جنبش اسلامی معاصر هم اظهار داشت: درک سید از جنبش اسلامی معلوم شناخت وی از اسلام بود. سید ساقبه تحصیلی در دخشنانی در ایران و نجف اشرف داشته است. آثار باقی مانده از سید مانند "رساله نیچریه" و تفسیر "العروة الوثقی" نگاشته نشانده‌اند آگاهی و

برپایی اولین همایش آشنایی با سید جمال الدین اسدآبادی

همایش آشنایی کودکان و نوجوانان با شخصیت سید جمال الدین اسدآبادی با نام "بیدار گر مشرق زمین" در اسدآباد برگزار شد.

در این همایش، مدیر کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان همدان، گفت: ما دربار معرفی شخصیت جهانی بزرگمرد مشرق زمین، سید جمال الدین اسدآبادی، با استفاده از ابزار هنر برای کودکان و نوجوانان هستیم.

پژوهی ابراهیمی ادامه داد: در کتاب همایش، برنامه مقاله نویسی و برپایی نمایشگاه نشریه دیواری نیز تدارک دیده شده است تا کودکان و نوجوانان با شخصیت سید جمال به عنوان یک الکوی شایسته بیشتر آشنا شوند.

در ادامه حجت الاسلام والملیمین "حسینی مجذ" امام جمعه اسدآباد، ضمن ابراز خرسنده از برگزاری همایش بیدارگر مشرق زمین، اظهار داشت: زندگی سید جمال الدین باید برای کودکان و نوجوانان الگو باشد چرا که این بزرگ مرد اسدآبادی، قدر مسلمانی و شرافت انسانی را به خوبی درک کرد و دین مداری و عاقمندی وی به اسلام زباند جهانیان است.

یادآوری می شود، برگزاری نمایشگاه فعالیت های تحقیقی و پژوهشی و نشریه دیواری مراکز کانون استان، معرفی شخصیت سید جمال الدین اسدآبادی در قالب سخنرانی، تهیه بولتن، اجرای سرو و معروف برگزیدگان نشریه و تحقیق، از برنامه های جانبی این همایش بود.

تدوین یادنامه منوچهر مرتضوی در تبریز

یادنامه حافظ شناس و چهره ارزشمند فرهنگ و ادب ایران، دکتر "منوچهر مرتضوی" در تدوین، تدوین شد.

"محمد طاهری خسروشاهی" که از سوی دانشگاه تبریز مأمور تدوین و انتشار این یادنامه است به خبرنگار ما گفت: "منوچهر مرتضوی" از مفاخر ادبی ایران و از افتخارات اذربایجان در زمینه فرهنگ ایران و اسلام و زبان و ادبیات فارسی بوده و آثار وی به عنوان کتب مرجع از اهمیت و جایگاه ویژه ای برخوردار است.

تدوین یادنامه استاد مرتضوی، از آرزوهای قدیمی محققین فرهنگ و ادب ایران بوده که مatasfaneh مرحوم مرتضوی در زمان حیات خود، راضی به این امر نبودند برآمد که فوت ایشان در تیرماه ۸۹ دانشگاه تبریز در صدد انتشار یادنامه دشمنانه براخوان آن با استقبال علاقه مندان زبان و ادبیات فارسی و مرحوم مرتضوی از ایران و جهان روبه رو شد و در نهایت این یادنامه که در زیر چاپ است و بخشی از کارهای آن زیر نظر فرهنگستان زبان و ادب فارسی انجام شده در ۹۰۰ صفحه با بیش از ۷۰ مقاله، برای نمایشگاه کتاب تهران، آمده می شود. ظاهری خسروشاهی یادآور شد: انتشار یادنامه دکتر مرتضوی از رویدادهای مهم فرهنگی کشور می باشد که روزشمار زندگی و فهرست تالیفات و آثار مرحوم مرتضوی را نیز دربرمی گیرد که در آن مقالات و اشعاری از بهاء الدین خرمشاهی، جلیل تجلیل، توفیق سبحانی، غلامعلی حداد عادل، ژاله آموزگار، محمدعلی موحد و مهدی محقق و دیگر بزرگان و چهره های شناخته شده کشور نیز به چشم می خورد.

نزدیک شدن و بیداری اسلامی صورت پذیرفت. نظر غرب را چگونه می بینید هم گفت: دنیای صنعتی غرب با کشورهای اسلامی همیشه روابط گرگ و میش داشته است. غربها متأسفانه هنوز با همان اندیشه های مالیخولایی قدیمی زندگی می کنند. فرانسه نمی تواند پذیرد در الجزایر مردمی وجود دارند که نمی خواهند زیر بار سلطه باشند. آنها نمی توانند پذیرند در ایران حاکمیت با قرآن و مردم و اسلام است. این است که توظیه هایی را به منظور ساقط کردن حرکتها اصلاحی در جهان اسلام صورت می دهند و اکنون می بینیم که با موج بیداری اسلامی ملل مسلمان یکی باشند و بپیروزی می رسند و حکومتهای مستقل را دنبال می کنند.

وی درمورد اینکه چرا کوششها می سید در ایران

ناکام ماند و چرا علیرغم زندگی پریار سیاسی وی در مصر و ترکیه و دیگر کشورها او نتوانست در ایران کاری انجام بدهد؟ هم گفت: من معتقد نیستم که کوششها می سید در ایران ناکام ماند. اگر عدم نتیجه گیری سریع در کوششها او را ناکامی بدانیم، باید این را به فعالیتهاش در دیگر کشورها اطلاق بکنیم چون در ترکیه و یا جاهای دیگر هم بلا فاصله آزادی و استقلال به دست نیامد، اما در درازمدت می بینیم در آن کشورها آثار حرکت فکری و اجتماعی سید به ظهور رسید. در ایران نیز نتایج مشت در درازمدت به دست آمد.

بر طبق گفته محروم استاد محیط طباطبائی، "اگر سید در ایران نبود و با مقامات مهم تماس نمی گرفت، نهضت مشروطیت و آزادیخواهی به این صورت به وجود دارد. هم تصریح کرد: واقعیت این است که تضادی بینیادگرایی و هابی و شیعی وجود دارد. طبیعتاً در این میان، پیروزی از اسلام راستین خواهد بود که در تشیع علوی تبلور یافته است. وهابیت در عمل نشان داده که یک اندیشه به ظاهر اسلامی و در واقع کاملاً ارتقا گرفته است. احکام و مسائلی که آنها مطرح می کنند چیزهایی نیست که مورد قبول انسانهای روشن و آزاد و عاقل باشد. در عربستان، گردن مفسد و دست دزد را می کنند! ولی در واقع دزد اصلی همچنان در صادرات باقی است و این کشور غرب تبدیل می کند.

این نویسنده و محقق ادامه داد: در درون عربستان نیز مخالفت هایی با وهابیت حاکم وجود دارد. در قیام عبدالله جهیمان و یارانش در ۱۴۰۰ هـ، افراد این حرکت حاکمیت را به طور مطلق قبول نداشتند و حتی آن را ضد وهابیت معرفی می کردند. الان، نهضت های اصلاح طلبانه در میان علمای بر جسته جزیره العرب به وجود آمده و آنها خواستار لغو برنامه ها و قدرت مطلق رژیم سلطنتی هستند. در مقابل، "علمای سلطنه" و "فقهای شرطه" وجود دارند که به جواز تمامی خواسته های حاکمیت فتوامد دهند. شیوخ مرجع تا آخرین مرحله مطیع حکام خودند و این حکام نیز مطیع امریکا.

وی افروزد: با این ترتیب، معتقدم برای بنیادگرایی وهابی نمی توان آینده ای روشن تصور کرد. وهابیها گرچه ممکن است به کمک دلارهای نفتی از لحاظ ظاهری تحرکاتی داشته باشند، در نهایت با بنیادگرایی چوانان و علماء در کشورهای اسلامی این بنیادگرایی دوامی نخواهد یافت کما این که تاکنون نیز نتوانسته اند از جماعت بسته خودشان خارج بشوند مگر این که در جهت اجرای امر بیگانگان باشد.

خسروشاهی درمورد اینکه نام سید هم کام با جنیشهای اسلامی معاصر است. از چه راهی می توان جنیشهای اسلامی معاصر است. به این می بینیم که آنها توسط امپریالیسم خبری مسئله تروریسم و تامانی و مسائلی از این قبیل را به مسلمانان نسبت می دهند، ولی حقایق و واقعیت های تاریخی نشان دهنده این است که جه کسانی ترویست هستند و چه کسانی به بنیادگرایی بازگشته اند؟ این خود غریبها هستند که در پوشش دیگری جنگهای صلیبی را از قرآن و اخبار ائمه هدی به دست بکشند تا اسلام واقعی را به مردم اینکه در حال حاضر، تحلیلی در مورد جنیشهای اسلامی وجود دارد که این جنیشهای را بنیادگرای اصولی گرامی نامد. آیا این وجه را و می توان به همه این جنیشهای نسبت داد؟ چیست؟ گفت: کلمه بنیادگرای اصولی گرامی، که در مطبوعات ما هم به چشم می خورد، ترجمه کلمه Fundamentalism است که غریبها درباره حرکتها اسلامی عصر ما به کار می بندند. برداشت من از اصولی گرامی بنشانید واقعی است؛ به این معنی که حرکتها از خواسته های بازگشت به اسلام ناب و راستین است تا کشورهای خود را طبق روش اسلامی اداره کنند و غرب زدگی و شرق زدگی و خرافات را از مذهب جدا سازد و نهایتاً بکشند تا اسلام واقعی را به مردم ارضه بکند.

غیریها، که گاهی کلمه بنیادگرای را به کار می بردند، مرادشان از استفاده از این کلمات بیان این حقیقت یعنی مسئله بازگشت به خویشتن نیست، آنها خواهان آن هستند تا یک چهره ارتقا گرفته برای اسلام معاصر ترسیم کنند و لذا می بینیم که آنها توسط امپریالیسم خبری مسئله تروریسم و تامانی و مسائلی از این قبیل را به مسلمانان نسبت می دهند، ولی حقایق و واقعیت های تاریخی نشان دهنده این است که جه کسانی ترویست هستند و چه کسانی به بنیادگرایی بازگشته اند؟ این خود غریبها هستند که در پوشش دیگری جنگهای صلیبی را از آغاز کرده اند. شما در بوسنی و هرگزگین و چچن و الجزاير شاهد سرکوب و قتل عام مسلمانها و حرکتها اسلامی هستید. غرب از به کارگیری این کلمه (بنیادگرای) مفهوم حقیقی و واقعی آن را در نظر نگرفته، بلکه خواسته با تحریف در به کارگیری این کلمه به اهداف سیاسی شوم خود برسد. مؤلف مجموعه، "حرکتها اسلامی معاصیر" بیان کرد: البته، جنیشهای اسلامی را در دنیای اسلام به مفهوم واقعی بنیادگرایی توان نامید. اغلب این جنیشهای نگاه به حقیقت خویشتن دارند و خواستار بازگشت به خویشتن خوش هستند و شکی نیست اثقلاب اسلامی ایران نقش اساسی را در راه داشتند و شکی نیست اثقلاب در همه زمینه ها داشته است. استاد خسروشاهی درمورد اینکه مسلمانان در نقاط مختلف جهان به تدریج به یک احساس مشترک

چاپ قاهره

مجموعه آثار سید جمال الدین اسدآبادی

به کوشش استاد سید هادی خسروشاهی

تلفن مرکز فروش (کلبه شرق): ۰۲۵۱-۷۷۳۶۴۴۲۴

جهت خرید اینترنتی می توانید به سایت www.ketabeparsi.com مراجعه فرمائید.

تقریب

آیت الله تسخیری:

فعالیت مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی در فضای مجازی گسترش می یابد

استفاده از امکانات رسانه ای خبرگزاری تقریب، بهره گیری از پایگاه های اینترنتی در قالب ۱۷ زبان، تلویزیون الوجاد و انجام مصاحبه و گفت و گو با شبکه های مختلف تلویزیونی در زمینه گسترش مفهوم تقریب، توanstه گام های بلند بردارد.

آیت الله تسخیری انجام فعالیت های آموزشی در سطح حوزه و دانشگاه از جمله دانشگاه تقریب مذاهب اسلامی با همکاری سازمان های بین المللی، اعزام مبلغان تقریب، برگزاری کنفرانس بین المللی وحدت اسلامی با حضور صدھا اندیشمند و متفسک از کشورهای مختلف، ایجاد جماعت های اسلامی در کشورهای مختلف و پشتیبانی معنوی و مادی از این جماعت ها را از دیگر اقدامات این مجمع در سال جاری برسرمرد.

وی به فعالیت های این مجمع با محور خاموش کردن فتنه های مذهبی اشاره کرد و گفت: از آنجا که استکبار جهانی همواره سعی در ایجاد فتنه های مذهبی در نقاط مختلف جهان از جمله اندونزی، پاکستان، مالزی و عراق داشته، تمامی تلاش ما در مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی بر این است تا با ایجاد همدلی بین مردم منطقه این توطنده را خنثی سازیم.

دیبر کل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی افزود: یکی از فعالیت های مجمع در این جهت آن است که هر جافتنه ای بریا می شود، هیاتی اعزام می کنیم تا توطنده های استکبار جهانی را برابر مردم آن مناطق با همکاری علمائی شرح کنند. وی با بیان اینکه در داخل کشور نیز این مجمع اقدام به اعزام شخصیت های بزرگ تقریب به نقاط مختلف داد تا ایده های تقریبی برای مردم توضیح داده شود، ادامه داد: ایده است با انجام این فعالیت ها، توانته باشیم چهره انسانی جمهوری اسلامی ایران را در سطح جهان نشان داده و توده های مسلمان را در نقاط مختلف دنیا به سمت اهداف متعالی ایران جذب کنیم.

دیبر کل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی گفت: این مجمع در سال ۱۳۹۱ سعی خواهد کرد تا اقدامات خود را در فضای مجازی گسترش داده و درجهت توسعه فعالیت های آموزشی، حضور در مجامع بین المللی و تالیف و انتشار کتاب با جدیت کارها را دنبال کند.

آیت الله محمدعلی تسخیری در گفتگو با ایرنا افزود: عمدۀ ترین محورهایی که مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی همواره در فعالیت های خود بر آن متمرکز بوده بیداری اسلامی، گسترش فرهنگ تقریب و خاموش کردن فتنه های مذهبی در جهان اسلام است.

آیت الله تسخیری ادامه داد: در بحث بیداری اسلامی این مجمع فعالیت های خوبی در سال جاری داشته و با برخی رهبران بیداری اسلامی در کشورهای مختلف ارتباط برقرار کرد و در رابطه با این مساله به بحث و تبادل نظر پرداخت.

دیبر کل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی توضیح داد: این مجمع همچین برای برگزاری اجلاس های مختلف بیداری اسلامی در داخل و خارج از کشور با سایر دستگاه ها همکاری داشته و کتاب های بسیاری نیز با همین موضوع تالیف و توزیع شده است.

آیت الله تسخیری در مردم برقا نامه های این مجمع با محور گسترش فرهنگ تقریب در سطح جهان نیز گفت: این مجمع در سال جاری در کنفرانس های متعددی که در سراسر جهان به منظور تعیق و گسترش تقریب بین مذاهب برگزار شد، شرکت کرده است.

وی یادآور شد: مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، امسال در ادامه فعالیت های متوجه کر خود اقدام به چاپ مجله و

صدھا کتاب به زبان های مختلف و توزیع آن در برخی کشورها کرد.

دیبر کل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی افزود: این مجمع با شرکت در محافل و نمایشگاه های بین المللی، ایران جذب کنیم.

قائم مقام مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی:

نگاه تقریبی عامل مهم جنبش های اسلامی در منطقه است

مدونی را با مشارکت اهل سنت در سرلوحه امور داریم که به زودی اجرایی خواهد شد.
علمای شیعه و سنی از فرسته های برابر برخوردار هستند

همچنین حجت الاسلام سید موسی موسوی در دیدار با مدیران مدارس علوم دینی اهل سنت گلستان اظهار داشت: علمای شیعه و سنی از فرسته های برابر برخوردار هستند.

قائم مقام مجمع جهانی تقریب افزود: بر اساس تصویب این مجمع روحانیون اهل سنت در بحث های خدمت سربازی، معادل سازی مدارک تحصیلی حوزوی، انتصاب به مشاغل فرهنگی، تعلیم و تربیت و امور استخدامی همانند روحانیون شیعه از فرسته های برابر علمی و پژوهشی بهره مند هستند.

وی ضمن تقدیر از توجهات ویژه آیت الله سید کاظم نورمقدمی، نماینده ولی فقیه در استان گلستان و همچنین تلاش های فراوان مرکز بزرگ اسلامی شمال کشور افغانستان داشت: این مهم در سایه تلاش وافر دیرخانه مدارس علوم دینی اهل سنت کشور و مرکز بزرگ اسلامی تحقق یافته است.

قائم مقام مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی خاطرنشان کرد: تمثیلت امور فرهنگی، رفاهی و تحصیلی اهل سنت در قالب شورای عالی اهل سنت کشور مرکب از ۱۳ عضو و با شرکت حداقل شش نفر از علمای تغییر اهل تسنن حتی در سیاست های جزئی همچون آینه نامه های اجرایی، رفاهی لحاظ شده است.

حجت الاسلام والمسلمین موسوی خاطرنشان کرد: همچنین در تاوین دروس تحصیلی نیز علاوه بر نیازهای علمی - آموزشی جدید، نظرات شورای عالی مدارس علوم دینی اهل سنت در نیازمندی های آموزشی و فرهنگی مورد تأکید قرار گرفته است.

قائم مقام مجمع جهانی تقریب را از مهمترین عوامل بیداری جهان اسلام و جنبش های اسلامی کشورهای خاورمیانه و اروپا اعلام کرد.

حجت الاسلام والمسلمین سید موسی موسوی در جلسه کارگروه آموزشی ویژه میران، مدرسین مدارس علوم دینی اهل سنت گلستان در مصلی گرگان، افرادی ممچون راشد الغنوشی در

تونس، مرحوم شیخ شلتوت، شیخ احمد طیب در مصر را از اعضاء و شخصیت های مهم تقریبی بر شمرد و اظهار داشت: با وجود سلطه حکومت مبارک در مصر دانشگاه الازهر باندای تقریبی خود باعث وقوع اقلاب در آن کشور شد.

وی تصریح کرد: همچنین افرادی همچون شهید برهان الدین ربانی رئیس جمهور سابق افغانستان و یا سران مقاومت اسلامی فلسطین و جهاد اسلامی همگی حول محور تقریب و با بارور مبارزه با تهاجم اسرائیل و دیگر دشمنان مسلمانان حرف کنند.

حجت الاسلام موسوی تصریح کرد: دشمنان اسلام سعی دارند تا با بزرگ نمایی اختلافات بسیار جزئی در میان مسلمانان وحدت و اتحاد آنان را تضعیف کرده و وفاق آنان را کمرنگ کنند که مقابله با این مهم در گرو هوشیاری نخبگان تقریبی است.

وی ادامه داد: ائمه جمعه اهل سنت باید بحث های تقریب بین مذاهب را از طریق تربیون های نماز جمعه و جماعات طرح کنند و در باب محوریت وحدت و نقشه های شوم دشمن، مردم را هوشیار کنند.

حجت الاسلام والمسلمین موسوی در پایان با بیان اینکه عدم بهره گیری از تمامی توان اهل سنت در برنامه ریزی های ایک ضعف محسوب می شود، اظهار امیدواری کرد: برنامه های

جایگاه حضرت فاطمه (س) از نگاه عالمان اهل سنت

شنقیطی از علمای اهل سنت درباره جایگاه حضرت زهرا آورده است: همانا سروری فاطمه (س) از جانب دین اسلام امر واضح و روشنی است و بر کسی پوشیده نیست، زیرا وی پاره تن پیامبر (ص) است و آن که زهرا (س) را آزار دهد، پیامبر را می آزاد و آن چه که زهرا را ناراحت کند،

به گزارش خبرگزاری رس، در منابع تفسیری اهل سنت، روایت های فراوانی در شان اهل بیت به ویژه حضرت فاطمه (س) یافت می شود که برای شناخت شخصیت والای پیگانه دختر پیامبر گرامی اسلام (ص) نقش اساسی دارد. آنچه در بی آمده گزیده ای از کتاب شخصیت حضرت زهرا (س) در قرآن از منظر تفاسیر اهل سنت است که به مناسبت ایام فاطمیه ارائه می شود.

فاطمه علیها السلام در محشر در منابع سنت روایات مختلفی از افرادی چون امام علی علیه السلام، عایشه، ابوسعید، ابوهربی، ابوایوب، سوید بن عمر، بریده و ابن عمر و غیره نقل شده که پیامبر گرامی اسلام صل الله علیه و اله فرمود: هنگامی که روز قیامت فرا رسد، منادی از پس حجاب ندا کند ای اهل محشر! چشمان خود را از فاطمیه پوشانید تا او عبور کند.

حاکم نیشابوری (متوفی ۴۰۵هـ) این حدیث را صحیح می داند. او نظری همین حدیث، روایت دیگری هم نقل کرده و از حیث سند صحیح قرار داده است.

فاطمه علیها السلام با پیراهن خونین حسین علیه السلام از عزادران شفاعت می کند.

امیرالمؤمنین علیه السلام از پیامبر اکرم، حضرت محمد صل الله علیه و اله روایت کرده که فرمود: هنگامی که روز قیامت فرا رسد، از درون عرش ندا می رسد ای اهل قیامت چشمانتان را بپوشانید تا فاطمیه، دختر محمد صل الله علیه و اله با پیراهن خضاب شده از خون حسین علیه السلام عبور کند. در آن هنگام فاطمه ساق عرش را گرفته عرض می کند: شما جبار و عادل هستی! پس در میان من و قاتل پسرم قضاوت کن. خداوند مطابق سنت من قضاوت خواهد کرد. سوگند به پروردگار کعبه آنگاه فاطمیه عرض می کند: الله اشفعن بیمین بکی علی مصیبته، فیشعها اللہ فیهم؛ خدا یا به اجازه شفاعت کسانی که در مصیب ای او (حسین) گریه کردن عطا کن و خداوند اذن شفاعت آنان (عزادران) را به فاطمه عنایت می کند.

ابن جوزی (متوفی ۵۹۷هـ) روایات و روایات فاطمه علیها السلام در محشر را جعلی می داند. نوہ او، سبط ابن جوزی پاسخ می دهد: ... امام حديث، فاسدناهه صحیح، و رجال ثقات؛ اما سند حدیث محدث بزرگ حاکم نیشابوری (متوفی ۴۰۵هـ). در چندین جای کتابش تصریح بر صحبت این روایات کرده است . ابن ابی الحدید هم این روایت را صحیح می داند.

جایگاه فاطمه علیها السلام از نگاه عالمان اهل سنت دانشمندان اهل سنت در شان حضرت فاطمه علیها السلام سخن فراوان گفته اند. در اینجا به مختصری از این سخنان اکتفا می شود:

-**سیوطی:** ما عقیده داریم که برترین زنان عالم، مریم و فاطمه هستند.

-**آلوسی:** فاطمه از همه زنان گذشته و آینده برتر است . با این حدیث برتر بودن فاطمه علیها السلام بر تمام زنان ثابت می شود، زیرا او روح و روان رسول خداست از این رو بر عایشه نیز برتری می یابد.

-**سهیلی:** وی بعد از نقل حدیث معروف "فاطمه بضعة منی" می گوید: من هیچ کس را مساوی با بعضه رسول الله نمی دانم .

-**ابن الجکنی:** بنابر قول صحیح تر فاطمه از همه زنان افضل است.

-**شنقیطی:** همانا سروری فاطمه زهرا، از جانب دین اسلام امر واضح و روشنی است و بر کسی پوشیده نیست، زیرا وی پاره تن پیامبر است و آن چیزی که زهرا را آزار دهد، پیامبر را می آزاد و آن چه که زهرا را ناراحت کند، پیامبر را آزار دارد. همان طور که در حدیث صحیح از پیامبر نقل شده و هر دو حدیث از مسور بن مخرم آمده است که: شنیدم از رسول خدا که بالای منبر بود و می فرمود: فاطمه پاره تن من است آن چه که فاطمه را آزار دهد، مرا آزار می دهد و آن چه که او را ناراحت کند، مرا ناراحت می کند.

- **توفیق ابوعلم:** در عظمت شان و رفعت مقام ارجمند او، همین بس که تنها دختر بزرگوار پیامبر صل الله علیه و اله همسر گرامی امام علی بن ابی طالب - کرم الله وجهه - و مادر حسن و حسین است. زهرا، همان بانوی که میلیون ها ادمی را چشم و دل به سوی اوست و نام گرامی اش بر زبان ایشان است. زهرا، آن شهاب نور افشار آسمان نبوت و اختیار فرزان فلک رسالت و بالآخره، آن والترین بانوی آفرینش. اما همه این تعبیرات، جز بخشی اندک از دنیای فضیلت و شرافت او را آینه داری نمی کند و جز مختصی از فضایل و مناقب او را نمایش گر نیست.

گفتنی است، کتاب شخصیت حضرت زهرا (س) در قرآن از منظر تفاسیر اهل سنت، به قلم محمدی عقوب بشوی از سوی موسسه بوستان کتاب با قیمت ۵۵۰۰ تومان منتشر شده است.

فرهنگی

آشنایی با کتابخانه و موزه ملک

مسطر؛ ویژه آیت الله

سید محمد باقر صدر منتشر شد

جدیدترین شماره مسطر به بررسی ابعاد شخصیتی شهید آیت الله سید محمد باقر صدر پرداخته است.

کتاب مسطر که از سوی معاونت فرهنگی و تربیتی جامعه المصطفی العالمیه در قطع رقعي ۹۸ صفحه منتشر شده است، به بررسی سیره تربیتی علمای اسلام می پردازد و در جدیدترین شماره خود بعد از شخصیتی شهید آیت الله سید محمد باقر صدر را مورد بررسی قرار می دهد.

سطر اول، زیر طاق های ضربی بغداد، اخلاق در اقتصاد، گفت و شنود، برداشت هایی از یک زندگی و سطر آخر از مهم ترین بخش های جدیدترین شماره مسطر است که فضیلت های فراموش شده، بر جسته هایی از زندگی آیت الله صدر، بررسی آراء و نظرات آیت الله صدر در باب اقتصاد، بررسی اندیشه علمی و سیاسی آیت الله صدر، گزیده هایی از زندگی آیت الله صدر، شهیده بنت الهی و سفارش های اخلاقی آیت الله صدر مهم ترین عنوان های آن را تشکیل می دهد.

بخش فضیلت های فراموش شده به قلم مهدی علمی دانشور با اشاره به این که عصر حاضر به دوران تکنیک و انفجار اطلاعات تغییر شده است و سبک زندگی در دوران فعلی مغایرت اساسی با روزگاران پیشین دارد، می خوانیم: مردم در طول تاریخ روحانیت را به عنوان سمبول و نماد علم، معرفت، تقوی و پر هیزکاری می شناسند. در توصیف کمال راهنمایان، متصدیان امور اداری و فنی و... به همین دلیل اگر اثاری را بینند و برای دیدن لایه های پنهان زیرین مؤثر باشد، آن را خردباری می کنیم همانکه تاکنون هم از این اثار خردباری شده است.

زیر طاق های ضربی بغداد به بررسی بر جسته هایی از زندگی آیت الله شهید محمد باقر صدر اختصاص دارد که در آن گوشه ای از آغاز تحصیلات، تحصیل علوم حوزوی، زمان هجرت، تحقیق و تدریس، مجاهدت های علمی، عمل به وظیفه، تداوم بر انجام وظیفه، اخلاص و شجاعت، رشادت و ایستادگی و چگونگی شهادت وی را به قلم اورده است و تصریح دارد که شهید آیت الله صدر از همان ابتدا طبله ای نبود که فقط بیاموزد و صرفًا بر محفوظات خود بیفراید بلکه ذهن کنگناک اجازه نمی داد که از کنار مسائل علمی به راحتی بگذارد.

اخلاق در اقتصاد بخش دیگری از مسطر است که به بررسی آراء و نظرات سید محمد باقر صدر در باب اقتصاد می پردازد و در بخشی از آن به نقل از شهید آمده است: «اگر اقتصاد ملتی مترکز باشد، اساس دینداری جامعه دچار مشکل خواهد شد؛ از این جا معلوم می شود که وظیفه مکتب اقتصادی، ارائه راه حل هایی است که با مفاهیم عدالت خواهانه سازگار باشد. توجه به عدالت، قناعت، دوری از حرام خواهی و به دست اوردن اموال شبهه ناک در مسائل اقتصادی از مهم ترین مباحث اقتصاد اسلامی است».

سطر آخر نیز به بیان آخرین سفارش های آیت الله صدر در آخرین درس های ایشان است که در آخرین درس اخلاق، ریشه همه گناهان را در زندگی بشر، دینپرستی دانسته و بانگاهی تیز و روان شناسانه در جان مخاطب نفوذ می کند و حقیقت دنیارا که به تعبیر قرآن «متعاق قلیل» است، برای کمال جویان مجسم می کند و دل های ملکوتی را به تفرق در ملکوت و می دارد.

آقای حسینی می گوید: البته اصل آثار مرحوم ملک را

نمی توانیم از موزه خارج کنیم، اما بسته های چاپ شده و عکس های صنعتی را به مدارس می برمی، پکیج نمایشگاهی، سه پایه، راهنمایی های موزه با مهمنگی به مدارس می روند و دریار آثار موزه برای دانش آموزان توصیح می دهند. موزه های پیشقدم شده و اثار مخازن خود را در معرض دید عموم قرار می دهد در حالی که این آثار، آثار فاخر فرهنگی کشور محاسب می شوند و این حرکت می تواند باعث الهام هنرمندان ما و سایر موزه ها باشد که با مردم ارتباط گسترده تری داشته باشد و این حرکت ما را در مخازن موزه ها کار آسانی نیست.

پکی دیگر از برنامه های ما توضیح درباره وقف و اهمیت آن برای مردم بازدید کننده از موزه و نمایشگاه های ما در سطح شهرها یا حتی مدارس است که کارکرده ای وقف را برای احیاء این سنت جاودانه اسلامی برای همه تبیین می کنیم.

مرحوم ملک علاوه بر وقف آثار فرهنگی به نام موزه، موقوفات دیگری در عرصه های صنعتی و کشاورزی دارند که برای حمایت از موزه قرار دادند تا هزینه های موزه از درآمد های آن تأمین شود.

وی می افزاید: سالانه نیم عیش از عواید خالص موقوفات برای خرید آثار جدید هزینه می شود و به همین دلیل اگر اثاری را بینند و برای دیدن لایه های پنهان زیرین مؤثر باشد، آن را خردباری می کنیم همانکه تاکنون هم از این اثار خردباری شده است.

آقای حسینی موزه داری از کارهای بسیار پر هزینه است، حفاظت های امنیتی در اوج است ضمن آنکه باید هوا باید تصمیم شود، نور باید مناسب باشد، رطوبت نباشد. نظارت دقیق کارشناسان اهل فن روی آثار، راهنمایان، متصدیان امور اداری و فنی و... به همین دلیل است که برای حفظ یک اثر چندین نفر در پشت صحنه در موزه کار می کنند و اگر موزه ای چندین هزار اثر با ارزش فرهنگی و میراث یک کشور را در خود راه صحبت های او اختصاص دهیم که برایم گفت: آقای حسینی البته فعالیت های جنبی موزه ملک را کاری فراتر از وظایف ذاتی موزه های شناختی محدودی که برگزار می کنند، خود را به البته این موزه نیز ظاهر و باطنی دارد، موزه ای که به تغییر آقای سید مجتبی مدیر عامل مؤسسه کتابخانه و موزه ملک همانند کوہ بیخی می ماند که بازدید کنندگان تها نوک آن کوه را می بینند و برای دیدن لایه های پنهان زیرین کوه بیخی، ما هم باید بیان گزارش خود را به صحبت های او اخلاقی داریم و موزه کتابخانه ای که بینجیم موزه تاریخی کشبور به لحظه قدمت بنا، اولین موزه خصوصی و قفقی ایران و جزو پنج - شش مرکز ملی است که نسخ خطی فرهنگ مکتوب کشورمان را محافظت می کند.

باز هم به برکت امام رضا(ع) و سنت حسنے اسلامی وقف در کتابخانه و موزه ملک های خمینی(ره) و در مجاورت ساختمان های قدیمی پست، دفاع و امور خارجه قرار دارد و موزه ملک در این محدوده تاریخی جلوه ای خاص دارد. موزه و کتابخانه ای که بینجیم موزه تاریخی

کشبور به لحظه قدمت بنا، اولین موزه خصوصی و قفقی ایران و جزو پنج - شش مرکز ملی است که نسخ خطی

فرهنگ مکتوب کشورمان را محافظت می کند.

در یکی از این هفت وقف نامه تأکید شده که در میلان

تن آن علایع، بعثت حضرت رسول(ص)، عید میلان

حضرت امام رضا(ع) باید آئین حسن در کتابخانه و موزه

برقرار شود، همچنین از هفتم یا یازدهم ماه محرم باید

مجالس سید الشهداء(ع) در محل کتابخانه برگزار شود که به

عنوان تکلیف و فقنه است و انجام این کارها هم از

مسئولیت های اجرایی مسئول موزه و کتابخانه ملک است.

برای اینکه بتوانیم تأکید حجاج حسین آقای ملک را

می خواهد کسی که بتواند یک اثر را خردباری کند و

برای استفاده عموم مردم وقف نماید، حال کسی که ۳۶

هزار اثر را خردباری کرده باشد و برای حفظ آن هم

اراضی کشاورزی و فعالیت صنعتی و دامپروری را وقفت

نموده باشد تا موزه برای رتق و فتح امور خود حتی دست

نیاز به سوی دولت نیز دراز نکند، کار کوچکی نیست.

برای همه ایرانیان هم مایه میاهات است که بکی

ایران چنین کاری انجام داده است که بتوانیم میراث ایران

را از گذشته های دور چندین هزار ساله تا دوران اسلامی

جمع آوری کند و به جهانیان معرفی نماید. درحالی که

این تعهد اگر نه تنها در میان مسئولان کشور مایل است که

تک مردم ایران وجود داشته باشد، هیچگاه آثار تاریخی و

میراث فرهنگی ماناین بودند خواهد شد.

میراث فرهنگی ملک در پایان می گوید: کاری که هم

باعث غرور ملی مایم شود و هم اینکه می توانیم در میان

سایر ملت های سریانند باشیم که مایرانی ها با چنین عقیده ای

که ریشه در مکتب انسان ساز اسلام دارد، میراث فرهنگی

خود را حفظ می کنیم. زیرا بسیاری از مجموعه را

می شناسیم که بعد از فوت آنها آثار جمع آوری شده به

حراج گذشته و نابود شده است و این وضعیت را با کاری را

که مرحوم حاج حسین آقای ملک انجام داده است، مقایسه

کنید. کسی که سالها با خون دل خوردن، اینها را جمع

آوری کرد و آنها را بر اساس سنت عزیز اسلامی به نام

وقف برای همه انسان ها زنده نگه داشت.

مجید زندی - جمهوری اسلامی

قلدان - جامدادی - قاب و آینه... که برخی از آنها تا

۳۰۰ سال هم قدمت دارند از جاذبه های موزه ملک محسوب می شود.

مجموعه فرش های نفیس اگرچه اکنون به دلیل تعمیرات موزه در مخزن نگهداری می شود اما آن نیز از جلوه های با ارزش موزه است که می تواند دوستاران فرش ایران را به خود جذب کند.

قبله ازدواج میز رفیق خان امیرکبیر که در اختیار پدر مرحوم ملک قرار داشت، یاد و نام آن شهداد راه استبداد و بیگانه بیستی را در دلها زنده می سازد، همچنین قطعاتی از کتابخانه های قادیمی پرده خانه خدا، کلکسیون تمبر و... فرستی است تا این موزه بتواند فرش های مختلف مردم تهران و حتی مسافران ایرانی و خارجی را به خود جلب کند.

کتابخانه موزه ملک هم به مکانی دنی و آرام برای دانشجویان و محققان تبدیل شده است که خارج از

هیاهوی آدم و آهن و دود و خودرو... گوشه کتابخانه را برای ساختن ایران آمن و آباد، بر هر طواهر دیگری ترجیح می دهد. موزه ای که اکنون می توان در دل شهر نیست بلکه با فعالیت های فرهنگی آثار عتیقه ای از دنیا و پر رفته و آمد و از دحام تهران با نام امام رضا(ع) به شلوغ و پر رفت و آمد و از دحام تهران با نام امام رضا(ع) به سراغ آن رفت، کتابخانه و موزه ملک وابسته به آستان مقدس رضوی است که همچون گنجینه ای درون

محوطه تاریخی باغ ملی این شهر جای گرفته است.

باغ ملی در خیابان امام خمینی(ره) و در مجاورت

ساختمان های قدیمی پست، دفاع و امور خارجه قرار دارد و موزه ملک در این محدوده تاریخی جلوه ای خاص دارد. موزه و کتابخانه ای که بینجیم موزه تاریخی

کشبور به لحظه قدمت بنا، اولین موزه خصوصی و قفقی ایران و جزو پنج - شش مرکز ملی است که نسخ خطی

فرهنگ مکتوب کشورمان را محافظت می کند.

باز هم به برکت امام رضا(ع) و شنیدن میراث اسلامی

و قفقی در کتابخانه و موزه ملک های خمینی(ره) و در مجاورت

ساختمان های قدیمی، میراث معنوی پیش از

اسلام نیز از گزند حوات مصون نگه داشته می شود که

می توان آن را مایه میاهات هر ایرانی مسلمان و غیر مسلمان

هم داشت. البته جای این موزه دارد که مردم ایران به یاد

اورنده به برکت حضور بارگاه ملکوتی ثامن الحجج در

مشهد مقدس، این شهر حتی از حمله قوم مغول در امان ماند، قوه که با حمله ایران آمدند و کلند و سوختند و

کشند و بردنند...

موزه ملک البته بخش های مختلفی دارد که در

انتدای و رود تصویری از مرحوم حاج حسین آقا ملک،

واقف آثار دیده می شود، کسی که با خردی اولین نسخه

خطی دیوان این میمین فریومدی، شاعر قرن ششم هجری، ایجاد یک کتابخانه بزرگ از مجموع کتاب های

فراآنی که در گوشه و کنار کشور پراکنده بود، در ذهنش پیدیار شد.

کتابخانه ای که مرحوم ملک آن را از حدود سال

۱۲۷۸ خورشیدی فراهم آورد، ابتدا در مشهد بود و سپس به خانه پدری او در بازار بین الحرمین منتقل شد تا

در اختیار اهل فضل و داشت قرار گیرد. آن گاه در سال ۱۳۱۶ وقف آستان مقدس رضوی شد. حاج حسین آقا

ملک همچنین املک و مستغلات فراوانی در تهران و خراسان وقف امور خیریه و عام المنفعه کرد و بدین ترتیب در جایگاه بزرگ ترین واقف از این موزه از نشسته است.

موزه هم از قسمت های مختلفی برخوردار است که در

سالن های مختلف شامل تابلوهای نقاشی هنرمندان معروف ایرانی و اروپایی، ۳هزار سکه و مدال ایرانی از سده ششم پیش از میلاد تا میلاد و نیز سکه های از پیش از این سده اسکندر در

ایران امپراتوری بیزانس، خلفای اسلامی و امپراتوری عثمانی از جاذبه های پر طرفدار موزه ملک به شمار می رود.

در کنار آن مجموعه هنر لاتینی شامل ۸۶ قطعه

حوزه

تجلیل حجت الاسلام رسول جعفریان از مرحوم حجت الاسلام بخشایشی

ترجمه گویا و آنلاین قرآن

در سایت عرفان

مدیر موسسه دارالمعارف شیعی او فعال شدن ترجمه گویای قرآن بصورت آنلاین درسایت عرفان (پایگاه اطلاع رسانی حجت الاسلام والمسلمین شیخ حسین انصاریان) خبر داد.

مهندس آیت پیمان، مدیر موسسه دارالمعارف شیعی بالاعلام این خبر گفت: با توجه به استقبال مردم وناشرین قرآنی از ترجمه دقیق و روان و کامل حسین انصاریان، علاوه بر چاپ و نشر بیش از دو نیم میلیون نسخه قرآن کریم در دو سال گذشته توسط ناشران بر جسته کشور، سازمان دارالقرآن الکریم هم در اقدامی شایسته تقدیر این ترجمه را با اهتمام استاد حاج عباس سلیمانی در قالب نرم افزار گویاتولید نمود که از کیفیت بسیار مطلوبی برخوردار است.

وی ادامه داد: این ترجمه گویا به همت سازمان دارالقرآن کریم و تلاش قابل تقدیر خادمان قرآن کریم آقایان قره شیخلو - حاج شریف و با صدای استاد سلیمانی و ترتیل زیبای شیخ حضری تهیه و توسط این سازمان در قالب نرم افزار عرضه شده است.

آقای پیمان اضافه کرد: ترجمه گویای قرآن استاد انصاریان، اولین ترجمه گویا از متن کامل قرآن کریم است که همراه با متن عربی گویا بصورت آنلاین در فضای مجازی قرار گرفته است.

وی خاطرنشان کرد: ترجمه فارسی قرآن استاد انصاریان که بعنوان یکی از ترجمه های برتر معرفی و در مراسم کتاب سال جمهوری اسلامی تقدیر شد در فروردین ۱۳۹۱ بصورت گویا در پایگاه اطلاع رسانی دفتر حجت الاسلام والمسلمین حسین انصاریان قرار گرفت.

مدیر موسسه دارالمعارف شیعی از سازمان دارالقرآن کریم و مسئولین فنی پایگاه عرفان بخاطر آنلاین نمودن ترجمه گویای استاد انصاریان قدردانی کرد و گفت: علاقه مندان می توانند برای دسترسی به این ترجمه گویا به نشانی www.erfan.org مراجعه نمایند.

پیمان ادامه داد: ترجمه استاد انصاریان هم اکنون توسط انتشارات دارالقرآن کریم، اسوه، آینین داش، آستان قدس رضوی، فاطمه الزهرا (س)، نشر عقوی و دارالعرفان... در قالبی رحلی و رقعي و وزیری وجیبی و نیم جیبی و پالتوئی در دست چاپ می باشد و تاکنون چاپ های نفیسی را این ترجمه گویا به نشانی www.erfan.org مراجعه نمایند.

مجموعه سایت های مرکز:

سایت مرکز برسی های اسلامی

www.isca.ir

سایت استاد خروشانی

www.khosroshahi.org

سایت سید جمال الدین اسدآبادی:

www.mosleheshargh.com

بعثت

نشریه مرکز بررسی های اسلامی
دو هفته نامه سیاسی، اجتماعی، فرهنگی

صاحب امتیاز و مدیر مسؤول:

سید هادی خروشانی

سردیبو:

سید محمود خروشانی

دفتر مرکزی:

قم: خیابان شهدا (صفاته) نبش ممتاز

تلفن: ۷۷۴۱۴۲۲۳

صندوق پستی: ۱۳۶

چاپ: مینایی

پست الکترونیکی:

Besatonline@gmail.com

مشتقان در این حوزه قرار داد.

تعقل خاطر وطنی وی سبب شد تا به جستجو در شرح حال علمای آذربایجان بپردازد و در این زمینه نیز با گردآوری شرح حال آنان، اثری در خور با عنوان مفاخر آذربایجان پدید آورد. کتابی عمومی هم درباره تاریخ فقهای شیعه با عنوان فقهای نامدار شیعه منتشر کرد که بارها نشر شد.

آقای عقیقی بخشایشی متعلق به نسلی از نویسندهای

حوزه بودند که در نگارش تجربه متوسطی داشتند و پیشتر با ذوق و سلیقه خود بدون آن که ادامه دهند یک

سنت مدرسی اصلی باشند، می نوشتد. با این حال بدليل

خلایی که وجود داشت و با توجه به این که بستر مناسبی از قبل وجود نداشت، توانست در یک مقطع مورد استقبال قرار گیرد. این قبیل آثار یک مقطع خاصی از تطور و تحول

در حوزه را به خود اختصاص داد و سبب شد تا گام های

بعدی برداشته شود. کارهای ایشان گرچه گاه با نقادی

هایی روپرورد و در مواردی سبب ناچاری بودند و

اما به هر روی، یک گام میانی در میان کارهای تاریخی و

شرح حال نگاری در حوزه بود.

انتشار آثاری مانند ترجمه لهوف، روضه الشهداء،

فاتحه زهرا (س)، شام سرزمین خاطره ها، زندگی

پیشوایان، امام جعفر صادق (ع) و سیاری دیگر کارهایی

بود که به هدف پر کردن خلاء فکری پیشگفتگه بود.

آقای عقیقی در کتاب نگارش به تلاش برای تأثیرگذاری

معیشت خود از کار نشر و نگارش اشتغال داشت و این امر

که آفته برای نوشتن و پژوهش متاملانه است، گاه به ناچار

آدمی را وارد می کند تا در سطحی ساده تر با نوشتن برخورد

کند. در این زمینه، تلاشی چشمگیر داشت و پرتحرک بود و

می کوشید تا از دست رنج خود زندگی کند.

یکی از یادگارهای آقای عقیقی نگارش و انتشار متن

مناکراتی بود که میان امام خمینی و علی امین در جلسه ای در

قم که امینی به دین امام آمد بود، گذاشت. انتشار این یادداشت

در آن روزگار و در حالی که آقای عقیقی هفدهه یادداشت

بیش نداشت بسیار سروصدا کرد و منشاء شد.

خدواند او را رحمت کند و همه ما را عاقبت بخیر

گرداند.

به گزارش خبرآنلاین، حجت الاسلام و المسلمين

رسول عجفریان در نوشته ای به مناسب ارتحال حجت

الاسلام عبدالرحیم بخشایشی عمر نویسنده است: حاج شیخ

عبدالرحیم عقیقی بخشایشی عمر نویسنده است: حاج شیخ

نگارش در حوزه های مختلف تاریخ اسلام و امامان و...

اختصاص داد. دوست دیرین و دانشمند جناب حاج شیخ

عبدالرحیم عقیقی بخشایشی پس از چند ماه مبارزه با

سرطان دار فانی را داد گفت و صبح جمعه ۱۸

حوالی ساعت یازده به خاک سپرده شد.

آنشنایی با ایشان از طریق مقاالتان در مجله مکتب

اسلام بود. ایشان از جمله نسل دوم نویسندهای مکتب

مانند آقای پیشوایی، حسنی، دوست محمدی، خیرخواه و

مرحوم آقای الهامی و بود، مجله ای که توسط شماری از

بزرگان حوزه بنیان گذاشته شد و پس از جدا شدن تاریخی

والمسلمین عقیقی بخشایشی آیات مکارم و سبحانی بودند اما آقای

عقیقی در قم ماندند به کار نوشتن و نشر پرداختند.

آقای عقیقی و دوست اش پس از انقلاب به دانشگاه آمده

و مدتی به تدریس دروس معارف اسلامی می پرداختند. این

و ضعیت تا سالها ادامه یافت برخی در دانشگاه ماندند اما آقای

عقیقی در قم ماندند به کار نوشتن و نشر پرداختند.

گرایش خاص آقای عقیقی نگارش آثاری در زمینه

تاریخ اسلام بود و نسل جوان از آن نوشته ها استفاده می

کردند. وی انتشاراتی هم بنام نوید اسلام تأسیس کرد و از

آن طریق وارد کار نشر نیز شد، کاری که تا این اواخر خود

و فرزندانش ادامه دادند.

صیبه ایشان عذرآ عقیقی از چهره های هنرمند و

خطاطی بر جسته هاست که با حمایت پدر توانستند به

موقعیت شایسته ای دست یابند. آثار ایشان بارها به نمایش

درآمد و اثری نیز با عنوان زنان خوش نویس منتشر کرد.

در یک مقطع خاص آقای عقیقی به تحقیق در باره

طبقات مفسران شیعه برآمد. روش ایشان، چیزی بین

گردآوری، تبعی و پژوهش بود. این کار را برای سالها ادامه

داد و اثری چند جلدی را در اختیار دانش پژوهان و

فضیلت است.

در بخش پایانی پیام این مرجع

تقلید آمده است: این ضایعه بزرگ را به

حضرت ولیعصر(ع) و مراجع گرامی

و استادان محترم بالاخص به بیت

محترم عقیقی تسلیت گفته و برای

همگان صبر جمیل و اجر جزیل

خواهیم.

رئیس مجلس شورای اسلامی

در گذشت پژوهشگر و مفسر قرآن

دکتر عبدالرحیم عقیقی بخشایشی را

تسلیت گفت.

متن پیام علی لاریجانی به این

شرح است: در گذشت نویسنده

متوجه میراث ایشان شد و میراث

میراث ایشان را در معرض خطر بوده است.

حجت الاسلام محمد رضا مصطفی پور درباره این

سوال که متساphe ایشان به نظر میرسد علیرغم هشدار حشمت

امام، مقصربن امام روحانیت فراگیر شده و تلاش های

دشمنان تا حدودی در جامعه موثر افتاده است گفت: درباره

مردم و روحانیت باید به این مسئله توجه کیم که چرا مردم

به این موضع اتفاقی این مسئله در خود می باشد

و مسئله در این باره مؤثر است. یک عملکرد خود روحانیون

است که عملکرد منفی برخیها زیاد شده یادروانی گفت

عملکرد مثبت روحانیت در جامعه کاهش یافته است. این

دسته از روحانیون بهانه دست مردم می دهد که مردم

نیز به کل روحانیت این موضع منفی را نشان دهد یعنی

تفکیک بین روحانیت اصولی و غیراصولی قائل نشوند.

وی افروع: روحانیونی هستند که احساس مسئولیت

نمی کنند و در مبارزه با باطل کوتاهی می کنند و حتی گاهی

کارهایی انجام می دهند که در خود شان و شوون روحانیت

نیست. یعنی بعضیها مسئولیتی می پذیرند که از عهده آن

مسئولیت بر نمی آیند. مسئله دوم تبلیغات جنجالی ای است که

بوسیله آن، دشمنان بر افکار عمومی مردم تأثیر می گذارند و

مردم را به این مسئله می کنند. اگریک امر باطلی را تعداد

زیادی از مردم بواسطه شایعه تکار کنند بر همه مردم این شبهه

پیام تسلیت حضرت آیت الله سبحانی و رئیس مجلس

به مناسبت درگذشت

حجت الاسلام والمسلمین

عقیقی بخشایشی

حجت الاسلام والمسلمین

عقیقی بخشایشی